

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

НА АСОЦИАЦИЯТА НА ПРОКУРОРИТЕ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 4/2004 Г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 15.06.2004 г. Конституционния съд е допуснал за разглеждане искането на Пленума на Върховния касационен съд за установяване противоконституционност на разпоредбите на чл. 36а и 36в от Закона за съдебната власт (редакция Д.В. бр. 74/2002 г.) и на параграфи 13, 14, 40 и 64 от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (Д.В. бр. 29/2004 г.). Със същото определение Асоциацията на прокурорите е конституирана като заинтересована страна и е даден срок за представяне на становище по съществуващото на делото. Нашето отношение и становище по атакуваните текстове, така както са тематично групирани в искането на ВКС е следното :

Считаме искането за обявяване като противоконституционен на § 64 ЗИДЗСВ в частта му относно новата редакция на ал. 2 на чл. 196 ЗСВ за основателно. Новата редакция на ал. 2 на чл. 196 противоречи на чл. 87, ал. 2 и чл. 117, ал. 3 от Конституцията. Текстът предвижда Висшият съдебен съвет да представя съставения от него проекто-бюджет на съдебната власт на Министерство на финансите за включване в проекта на Закон за държавния бюджет за съответната година. Съгласно Конституцията единствено възможния адресат на изготвения от ВСС проекто-бюджет на съдебната власт е Министерският съвет. Това произтича от разпоредбата на чл. 87, ал. 2 тълкувана в съответствие с разпоредбата на чл. 117, ал. 3 от Конституцията. В допълнение може да се посочи противоконституционност на разпоредбата и с оглед различието в ранга на двата органа – Министерство на финансите като функционална част от централната изпълнителна власт олицетворявана от Министерския съвет и Висшия съдебен съвет като висш орган, изпълняващ функции на администриране по отношение на цялата съдебна власт. Посоченото несъответствие индикира противоконституционност и с оглед принципа за правовата държава установен в чл. 4 от Конституцията и равнопоставеността на трите власти.

Прави се искане за обявяване противоконституционността на § 64 ЗИДЗСВ и в частта му, с която е приета нова редакция на ал. 3 на чл. 196 от Закона за съдебната власт. Считаме и това искане за основателно. Основният аргумент за обявяване текста за противоконституционен е, че в новата редакция е отпаднал изразът, “МС не може да изменя проекта за бюджета на съдебната власт като самостоятелна част от държавния бюджет”.

Приемането на новата редакция на чл. 196, ал. 3 от ЗСВ всъщност отменя категорична законова забрана, която съществува и в друг закон и е била въведена в съответствие с конституционното изискване за самостоятелност на бюджета на съдебната власт по отношение на изпълнителната власт.

Съгласно чл.20, ал.2 от Закона за устройство на държавния бюджет, Министерският съвет няма право да извършва промени в проектобюджета на съдебната власт. С още по-голямо основание такава забрана би следвало да съществува и в закон пряко отнасящ се до съдебната власт, какъвто е ЗСВ.

Въвеждането на тази забрана в предходната редакция на чл.196, ал.3 от ЗСВ е било в съответствие и с практиката на Конституционния съд, който в няколко свои решения при тълкуване на конституционните разпоредби на чл. 87, ал. 2, чл. 117, ал. 3 от Конституцията се произнася, че изпълнителната власт не може да прави промени в проекто-бюджета на съдебната власт, а само го внася за разглеждане в Народното събрание.

Отмяната на една позитивно формулирана законова разпоредба в ЗСВ, Която е в съответствие с Конституцията нарушава принципите на правовата държава.

Иска се обявяване противоконституционността на чл.чл. 36, 36а, 36б и 36в ЗСВ в актуалната им пълна редакция. Считаме, че искането следва да бъде подкрепено. Противоконституционен е самият подход на законодателя относно регламентацията на определени елементи от бюджета на съдебната власт. Недопустимо е от конституционна гледна точка приемането на разпоредба, съгласно която Министерство на правосъдието “осигурява материалните условия за дейността на съдебната власт”. Такава разпоредба напълно обезмисля принципа за самостоятелност на бюджета на съдебната власт. “Осигуряването на материални условия” от орган на изпълнителната власт означава много повече от осигуряване на капиталови разходи и средства на които се обръща след това по-специално внимание (чл.чл. 36, предл. 2, 36а, 36б и 36в). Преведен на “бюджетен език” изрази осигуряване на “материални условия” означава пълно материално обезпечаване на разходите включително и на тези за заплати и консумативи. Без съмнение това недопустимо накърнява самостоятелността на бюджета на съдебната власт, която е конституционно установена, прехвърляйки осигуряването на материалните условия върху орган на изпълнителната власт.

Изобщо цялата регламентация за съотношението между правомощията между съдебната и изпълнителната власт по отношение на осигуряване материалните условия за дейността на последната се нуждае от ново регулиране, което да е съобразено както с разпоредбата на чл. 106, предл. 2 относно стопанисването на държавната собственост, така и с разпоредбите на чл. 117, ал. 2 и 3 от Конституцията прогласяващи независимостта на съдебната власт и самостоятелността на нейния бюджет. При бъдещо законодателно решаване на проблемите трябва да се има предвид и съществуващата практика на КС по тълкуването на тези конституционни текстове.

Иска се обявяване противоконституционността на новосъздадената ал. 7 на чл. 125а ЗСВ, съгласно която “Заместниците на Административните ръководители се назначават за срока на мандата, по време на който съответният ръководител изпълнява длъжността си”. Считаме, че това искане трябва да бъде подкрепено. Новосъздаденият текст изцяло противоречи на общата разпоредба на чл. 129, ал. 5 от Конституцията. След като по отношение на заместниците на ръководителите законът е предвидил статут на ръководители (в общия смисъл на употребеното в Конституцията понятие) и по аргумент на разпоредбите на чл.125 и чл.125а, ал.3 от ЗСВ, те не биха могли да имат друг вид мандат освен индивидуален. Съгласно чл. 129, ал. 5 от Конституцията той е пет годишен и не е поставен в зависимост от никакви допълнителни условия.

С уважение:

Росен Димов

Председател на Асоциацията
на прокурорите в
Република България

